

Kako bi dihal rad

Oton Kako bi dihal rad, poslušal, gledal,
Župančič sedel med vami, katero vmes povedal —
pa me tišči steptan nad mano grob,
da s čelom butam ob ta nizki strop.

Široki zrak! Svetlo razlite zarje!
Vse bi obzorje vdihnil! Vsaka stvar je
pogleda vredna; sleherni je zvok
skrivnosten klic od vas, vrisk, smeh in jok.

Čuda sveta! Šumeče morje ljudstev!
Brezkončna plima in oseka čustev!
Stvaritelji! Preròki novih ver!
Vladarji! Sužnji! Človek — bog, Bog — zver!

O plug, ki orješ svet! Ogromna kača
se vije zemlja za teboj, prevrača
se v krčih sunkovitih; jata vran
se zbira za sejalcem, ko vzravnani

koraka po razoru . . .

Srečanje s pisatelji

Vaš kongres je zgodovinsko važen kot prvi kongres književnikov Jugoslavije. Njegov pomen pa ni samo v tem, marveč tudi kaže, da ste književniki iz vseh naših ljudskih republik, iz vse naše države, enotni. Mislim pa, da ste imeli premalo časa za pripravo tega kongresa.

Da, razdobje te dejavnosti je bilo kratko. Menim, da se boste strinjali z menoj v oceni vloge, ki jo imajo danes pisatelji. Njihova vloga je v novi Jugoslaviji zelo velika. To ne pomeni samo in tudi ne gre zgolj za to, da pisatelji v umetniško-literarni obliki ovekovečijo veliko zgodovinsko dobo, ki smo jo preživeli in jo še preživljamo, marveč gre tudi za to, da naj pisatelji v svojih spisih oblikujejo značaje novih ljudi. Mnogi poprej niso soglašali da bi se vplivalo na smer slovstvenega ustvarjanja. Tudi jaz nasprotujem temu, da bi bila vsa literatura po enem kopitu, ali da bi se uniformirala.